

LOMARAHAN VAIHTAMISESTA VAPAAKSI/HUOMIOITAVAA

Allekirjoittamispöytäkirjan 14 §:ssä on sovittu lomarahen vaihtamisesta vapaaksi. Valtion työmarkkinalaitos toteaa lomarahen vaihtamisessa vapaaksi huomioitavista näkökohdista seuraavaa.

1. Vapaan antamisessa ei enää ole mitään kytkeä vuosilomiin eikä lomarahen ansaintamekanismiin.
 2. Vapaa voidaan kuitenkin antaa edelleenkin vuosiloman yhteydessä.
 3. Vaihtamisesta sovitaan kunkin lomarahen maksuvuoden huhtikuun loppuun mennessä. Luontevaa on, että sopimus tehdään vasta lomanmääräytymisvuoden päätyttyä, kun tiedetään henkilön lomapäivien määrä.
 4. Vapaa annetaan kokonaisina työpäivinä. Lomarahasta vähennetään vastaava määrä ja pyöristyssääntöä ei noudateta. Koko viikon kestävästä poissaolosta ei kulu lauantai, sunnuntai eikä ns. arkipyhä.
 5. Vapaa on pidettävä lomarahen maksuvuoden tai sitä seuraavan kalenterivuoden aikana. Enää ei voi kerryttää viiden vuoden ajalle.
 6. Lomarahasta vähennetään kutakin vapaana annettavaa työpäivää kohden summa, joka on 4,4 % lomarahen määräytymiskuukauden palkasta. Vapaata täysinä työpäivinä saa siis enintään niin paljon kuin rahaa riittää. Lomarahasta jäljelle jäävä häntä maksetaan rahana.
 7. Esimerkiksi pitkälomalainen saa koko lomarahen vapaaksi vaihtaessaan 16 työpäivää vapaata, ja lisäksi hänelle jää maksettavaksi jäljelle jäävä (alle 4,4 %) osuus lomarahasta. Aiemman sopimuksen mukaan vapaata vaihtanut sai vapaata vain 15 työpäivää. Täten uusi sopimusmääräys paransi virkamiesten ja työntekijöiden etuuksia.
- Henkilö, jonka lomaoikeus on 30 varsinaista lomapäivää, saa vapaata enintään 13 työpäivää, ja loput korvataan rahana.
8. Vapaa voidaan peruuttaa tai keskeyttää, jos sen käyttäminen estyy painavasta syystä, kuten sairauden johdosta. Myös silloin kun palvelussuhde päättyy tai henkilö siirtyy toisen viraston palvelukseen taikka siirtyy osa-aikaiseksi eikä vapaata ehditä antaa, voidaan vapaa peruuttaa ja maksaa lomarahaa tai osa siitä.
 9. Vapaapäivät ovat vuosiloman ansainnassa virassa- ja työssäolopäivien veroisia päiviä. Samoin ne lasketaan mukaan laskettaessa vuosilomaan oikeuttavaa palvelusaikaa. Tästä on 5.2.2008 tehty erillinen valtiovarainministeriön päätös (VM 12/01/2008).
 10. Vapaaksi vaihdetut päivät ovat jaksotyön työaikalaskennassa virkamiehillä keskeytyspäiviä. Jos vapaaksi on vaihdettu kaikki kalenteriviikon päivät maanantaista perjantaihin, myös vapaaksi annettu lauantai on keskeytyspäivä. Sama koskee sunnuntaita, jos se on vapaapäivä. Myös lomarahavapaaseen sisältyvät kirkolliset juhlapäivät, itsenäisyyspäivä, juhannusaatto ja vapunpäivä sekä lauantait ja sunnuntait ovat keskeytyspäiviä.